

1985. NOVEMBER 8.
1987.

KÖZGAZDASZ

Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

VII. EVFOLYAM, 17. SZÁM.

Ara: 50 fillér

1965. NOVEMBER 8.

Napirenden: a káderfejlesztési terv

Az oktatóknak is fel kell készülni az egyetem előtt álló feladatokra

Elkészült az egyetem 1965-68-as évekre vonatkozó káderfejlesztési terve és azt a pártbizottság, valamint az Egyetemi Tanács megvitatta.

Az anyag bevezetében összefoglalja azokat az eredményeket, melyet az egyetemi oktatógárda elért. Korszerű tananyagok készültek el, számos önálló könyv és publikáció jelent meg. Számos oktatónk képviselte hazánkat, egyetemünket külföldi szakmai és tudományos tanácskozáson, az egyetem által rendezett tudományos ülésszakok a magyar közgazdasági élet élénk érdeklődését váltották ki. A fejlődés megmutatkozik abban is, hogy 1961-től a jelen időszakig 22-ről 57-re emelkedett a tudományos fokozattal rendelkező oktatók száma.

Az egyetemen oktatót tárgyak, mind szakmai, mind didaktikai szempontból megteremtődtek, emelkedtek a hallgatókkal szemben támasztott követelmények. A felsőoktatási reform előkészítésében valamennyi tanszékünk részt vett. Ennek kapcsán fejlődtek oktatási módszereink is. Kiéleződött a nevelőtanári rendszer, az oktatók nagy számban vettek részt a hallgatók oktatásán kívüli nevelésében.

Említsérem méltó az oktatók matematikai továbbképzése, nyelvismeretük bővülése.

Feladatainknak a következő három évre történő meghatározásánál abból indulunk ki, hogy egyetemünk képzési irányának megváltoztatására nincs szükség, sőt azt fokozott következetességgel kell megvalósítani. Ennek megfelelően erőfeszítéseinket a már megalapozott, eléggé kialakult oktató-nevelőmunka továbbfejlesztésére kell koncentrálnunk.

Az oktatási reform megvalósítása során a következő években lényegesen ki kívánjuk terjesztetni az új oktatási módszereket, a szakszemináriumok, szakkollégiumok, alternatív szemináriumok rendszerét. A hallgatók aktívabb bevonása az oktatás folyamatába hatványozott gondolkodást kíván minden oktatótól, hiszen személyekre vonatkozóan előre ki kell jelölni a feldolgozandó témát, már menet közben kell ellenőrizni a diákok munkáját és az egyenkénti foglalkozásra is nagyobb gondot kell fordítani, mint eddig. Mindez nagyobb felkészültséget és több fáradságot követel a tanszék munkatársaitól.

A hallgatókkal való közvetlen foglalkozásból eredő nevelési igény, — az, hogy egyetemi tanulmányaik alatt magas szintű világnézeti-politikai képzettségükkel is gondoskodni kell — az oktatók ez irányú ismereteinek bővítését is szükségessé teszi.

Ezek a feladatok természetesen felvetik a megvalósításukhoz szükséges személyi feltételek biztosítását. A következő években ugyanis az intenzív oktatási formák alkalmazása, a nevelőmunka és a kutatási feladatok sokoldalúbbá válása szükségképpen új létszámigényeket is von maga után. Fejlesztési elképzeléseinket olyan, már jelentős kutatási bázissal, kialakult tervlati kutatási koncepcióval rendelkező tanszékek vonatkozásában célszerű mihama-

rabban érvényesíteni, melyek egyben mint szaktanszéknek igen nagy hallgatói létszámot oktatnak.

A személyi feltételek biztosítása másrészt az oktatóállomány felkészültségének fokozódását is jelenti. A fejlődés kulcskérdése az oktatók tudományos tevékenységének növelése. A tudományos munkába beletartozik a tananyagok — szakkollégiumok, szakszemináriumok — anyagának korszerűsítése, a különböző szerek kutatást kívánó igényeinek kielégítése és természetesen az akadémiai doktori, kandidátusi értekezések megírása is. A tudományos munka tehát nem korlátozódik ez utóbbiakra.

A terv foglalkozik továbbá a tanulmányutak kérdésével, megfogalmazza az egyes oktatói kategóriákkal szemben támasztható követelményeket, felveti a felállások és orádják kérdését, valamint a tanszékvezetők ellenőrzés fontosságát és az egyes tanszék munkájának sajátosságaiból adódó szervezési feladatokat.

Az előterjesztett anyagot számos hozzászólás, élénk vita fogadta, a pártbizottság és az Egyetemi Tanács ülésén egyaránt. Itt néhány, lényeges kérdéshez elhangzott hozzászólást szeretnénk összefoglalni:

Igen sokat foglalkoztak az oktató-nevelő munka és a tudományos kutatás egymáshoz való viszonyával. Az az álláspont alakult ki, hogy a három tevékenység mindegyike elengedhetetlen az egyetemi munkában. Ez nem jelenti azt, hogy mechanikus egyharmad-egyharmad arányban kell mindegyiket végezni, de bármely terület háttérbe szorítása egyetemi munkánk hatékonyságát gyengíti. Ha rangsorolni kell, ez csak viszonylagos és ideiglenes lehet: minden tanszéknek és oktatóknak munkája azon oldalát kell erősíteni, ahol lemaradás mutatkozik.

A három dolog lényegénél fogva is elválaszthatatlan egymástól. Eredményes nevelés és oktatás meggyőző és színvonalas tananyagokat, ez pedig igényes tudományos kutatómunkát követel. Oktatási feladatok színvonalas megoldása önmagában is tudományos eredmény, megáll önálló publikációként is. A vitában felmerült és egyetértésre talált az az igény, hogy ez vonjon maga után tudományos fokozatot, megfelelő erkölcsi és anyagi elismerést. A tudományos kutatás ilyen gyümölcsöző egybekapcsolását igényli egyetemünkre váró egyik fontos feladatnak, az ágazati gazdaságtanoknak a kidolgozása is.

Másrészt a tudományos munka alkotó szemlélete összekapcsolódik az oktatási és nevelési feladatokkal. Számos jelentős tudományos eredmény megszületését közvetlenül az oktatási igények ösztönözték (például a marxista gazdaságtörténet és elmélettörténet). A tankönyvekben megjelenő magasszintű tanulmányok nagyra értékelendők, természetes azonban, hogy ez egy részterület kutatása nélkül ritkán fordul elő.

Jelentőségének megfelelő helyet foglalt el a vitában a személyi ellátottsággal kapcsolatos gondok felvetése. Többen is ismételt hangsu-

lyozták az oktatási reform most következő munkái-nyes szakaszából való koncepciók levonásának szükségességét. A szakdolgozatok konzultálása és értékelése, a szakszemináriumok vezetése nagy oktatási terheket ró az oktatókra, amit még fokoz az, hogy a folyamatban lévő tananyagírás mellett, a népgazdaság irányítási rendszerének átalakítása is szükségessé teszi néhány tananyag-nak továbbfejlesztését.

Az oktató és kutatómunka megszervezése, segédzemélyzettel, anyagi-technikai feltételekkel való ellátása a társadalmi munka hatékonyságának kérdése. A megfelelő megbecsülés hozzájárul a magasszintű munkához és ezért igényelhető, hogy egyetemünk is több lehetőséget kapjon a kiemelt személyi fizetések alkalmazására, mikor ezt a munka színvonala indokoltá teszi.

A személyi igények kialakításánál figyelembe kell venni azt is, hogy egyetemünk oktatógárdájában országos szintű szakkollégiumok is rendelkeznek, tehát természetesen jelentőség, hogy eltávoloznak az egyetemről néhányan. Ilyen körülmények között azonban nem lenne helyes, ha az egyetem oktatási utánpótlását csupán „belenyészéssből” biztosítaná. Egészséges fluktuációra van szükség a gyakorlati szer-vezés és az egyetem közötti. Ez felveti a jövedelemarányok kérdését is.

Amikor az egyetem létszám-igényét összeállította, közgazdász módon, reálisan számolt a népgazdaság lehetőségeivel. Ugyanakkor reméljük, hogy tekintettel a színvonalas közgazdászok képzésének népgazdasági jelentőségére, másrészt az általunk támasztott igény csekély népgazdasági súlyára, munkánk feltételeit feleslet-szerveink biztosítják.

Goldperger István

A Szovjetunió segítsége

A GAZDASÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉS TÜKRÉBEN

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója nemcsak a Szovjetunió, hanem az egész világ proletariátusának nagy ünnepe. A szocialista országokban, közöttük hazánkban is november 7-én visszazongolunk arra a sok segítségre és támogatásra, amelyet az első szocialista hatalom húsz évvel ezelőtt felépítettünk.

A Szovjetunió segítségnyújtásának egyik legeredményesebb formája a külkereskedelemben, illetve a KGST keretében megvalósított gazdasági együttműködés, a Szovjetunió részvétele ebben az együttműködésben.

Külkereskedelmi kapcsolataink a Szovjetunióval szinte felszabadulásunk pillanatától kezdve fennállnak, hiszen az első árucserre-forgalmi megállapodásunkat már 1945. augusztusában megkötöttük, akkor, amikor még nem is volt békeszerződés. A lerombolt, háború sújtotta országban a szovjet szállítók tették lehetővé a termelés megindítását, a munkások munkába állítását.

A későbbi években a Szovjetunióval folytatott külkereskedelmi biztosított szállár-áruállapot a stabilizáció végrehajtásához, a jó pénz megszlár-dításához. A Szovjetunió szállítási biztosították első hároméves tervünk határidő előtti teljesítését, azt, hogy gazdaságunk újjáépítését saját erőnkkel, a tőkés hatalmak

kölcsönei és „segélyei” nélkül meg tudtuk valósítani. A Szovjetunió áruszállításai és hitelei tették lehetővé az ellenforradalom által okozott károk helyreállítását, a gyors konszolidáció megteremtését is.

A Szovjetunió azóta is első kereskedelmi partnerünk. 1964-ben a Szovjetunióval bonyolítottuk le importunk 35 százalékat, és kivitelünknek 38 százalékát. Az árucserre-forgalom keretében a Szovjetunió szállítja az összes vasérc-, nyersolaj-, ólom- és bányafaimportunknak több mint negyötödét, nyersvas- és papírfaimportunknak mintegy kétharmadát, kohókokszt, nyersgyapot- és műgumi-behozatalunknak több mint felét stb. Mindezek ellenében a magyar szállítók túlnyomó részét ipari késztermékek adják. Összes gépkivitelünknek csaknem felét, hajóexportunknak közel 100 százalékát, híradástechnikai exportunknak közel kétharmad részét a Szovjetunió vásárolja meg.

A Szovjetunióval folytatott áruforgalmunknak ez a struktúrája nemcsak azért kedvező számunkra, mert legtöbb gondjaink, a nyersanyag- és energiaproblémák megoldását segíti elő, hanem azért is, mert a Szovjetunió viszonylatában hosszú évekig változatlan áron kereskedünk, miközben a szovjet behozatalunkban szereplő nyersanyagok túlnyomó többségének ára és az olajárak gyorsabban emelkednek a világpiacon, mint a késztermékek ára. Vagyis a Szovjetunióval vásárolt anyagok kedvezőbbek számunkra, mint a világpiacon, ami jelentős megtakarítást jelent népgazdaságunknak.

Hasonlóképpen nagy jelentőségű a szovjet-magyar műszaki és tudományos együttműködés, amely a KGST keretében került megkötésre. Ennek megfelelően a Szovjetunió szállította a Dunai Vasmű hiteleshengerművét, a százhatalombattai és pécsújhelyi erőműveket, a Tiszapalkonyai Vegyikombinatnak és más üzemeknek komplett berendezéseit. Az együttműködés jelentős szerepet játszik továbbá iparunk számos ágazatának, a többi között a vas- és szén-fémkohászat, a villamosenergia-termelés, a vegyipar további fejlesztésében.

Nagyarányú nemzetközi kooperáció jött létre a Barátság-közlajvezeték építése során, amelynek keretében a magyar ipar gyártotta az olajvezeték vezérlésének automatizálásához szükséges műszereket.

Emellett a vezeték kapacitása évről évre nő. A vezetékén át kapott közlajra épül az ország legnagyobb közlajfinomítója Százhalombattán, kezdetben kb. hárommillió tonna, majd később évi 4-5 millió tonna kapacitással. A Barátság-közlajvezeték által az olaj szállítási költségei 60-70 százalékkal olcsóbbak a vasúti szállításhoz, nem is beszélve arról, hogy biztosítja a folyamatos ellátást az év minden szakában, minimálisra csökkenti a szállítási veszteségeket, és növeli a vasutak áteresztőképességét.

Hasonlóan gyümölcsöző együttműködés valósult meg a szovjet-magyar alumínium-egyezmény aláírásával. Magyarország a világ hetedik bauxittermelő országa és készleteink túlnyomó része jó közepes minőségű. A bauxit feldolgozásához azonban nagyon sok energia szükséges, aminek következtében ezt az ásványi kincsünket nem tudtuk megfelelően kiaknázni; pl. 1962-ben alig egyötödét állítottuk elő a termelhető alumíniummennyiségnek.

A Szovjetunióval kötött egyezmény alapján viszont 1967-től kezdve évről évre növekvő mennyiségű timföldet szállítunk a Szovjetunióba, és az ebből nyert kohósított alumíniumot teljes mennyiségben visszakupjuk; 1967-ben így 15 ezer tonna, 1980-ban pedig már 165 ezer tonna alumíniumhoz jutunk, ami három és félszerese az 1962. évi teljes alumíniumtermelésünknek.

Részünkről a timföld, a Szovjetunió részéről az alumínium szállítása a KGST országok között érvényes mindenkori áron kerül majd elszámolásra. Vagyis az alumínium-egyezmény egyrészt az olcsó szovjet energiára, másrészt a fejlett magyar timföldgyártásra, valamint a vízi szállítási előnyöire épül, és — a számítások szerint — mintegy 30 milliárd forintot beruházástól kíméli meg a magyar népgazdaságot. Ugyanakkor lehetővé válik számunkra, hogy az alumínium késztermékek gyártását jelentős mértékben kiterjesszük.

Hosszan lehetne sorolni azokat a tényeket, amelyek a Szovjetunió gazdasági támogatásáról tanúskodnak, és melyek különösen élénken idézik Október szellemét, Lenin tanításainak valóra váltását, a szocialista országok közötti testvéri együttműködést a proletár internacionalizmus szellemében.

Radó László

FMKT

A KISZ KB Ifjúsunkás Osztálya és a KISZ Érdeméremmel kitüntetett Dunai Vasmű Bizottság a KGM Vaskohászati Igazgatóságával egyetértésben október 21-22-23-án Országos FMKT tanácskozást rendezett a Dunai Vasmű klubjában. Megbeszéltek a vaskohászat előtt álló legfontosabb feladatokat, és a Fiatal Műszakiak és Közgazdászok Tanácsának szerepét a KISZ termelést segítő tevékenységében.

LEVELESLÁDÁNKBÓL

KÉZFOGÁS — HÚSZ ESZTENDŐ UTÁN

1945-ben egy fiatal, a magyar nyelvet kitűnően beszélő szovjet katonát érkezett Vácra. A városparancsnokságon teljesített szolgálatot és tolmácsolásával, segítőkészségével nagyban előmozdította, hogy a felszabadító harcok után megindulhatott a munka, normalizálódhatott az élet a városban.

Matejka Márciusnak hívták. A váciak előtt nem volt a név ismeretlen. Edesapja, Matejka János tanárjelölt — akiről egy évtizede utcát neveztek el Vácot —, a Tanácsköztársaság idején a Váci Vörös Újság szerkesztője, a váci direktórium tagja volt. 1921-ben cserfogyéként a Szovjetunióba került. Ő már nem térhetett vissza szülő-

földjére; fia jött el hosszú évek után a győztes, felszabadító csapatokkal.

Húsz éve nem hallottam a fiatal harcosról, akit elvtársai, barátai azóta is sokszor emlegetnek Vácot. Két évtized után találkoztam vele ismét, most már mint a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem gazdaságföldrajzi tanszékének adjunktusával. Sok kedves emléket, epizódot elevenítettünk fel. A má már történelmi múlt szinte elfeledetté velünk, hogy én első egyetemi tanévnyitóján résztvevő lányunk meghatódot edesapja vagyok, s ő e neves tanintézet adjunktusa.

Papp Rezső
VÁC

MARXISTA DIÁKAKADÉMIA

— A marxista diákakadémia létrehozásához az ötletet a középiskolások adták — kezd a beszélgetést Bessenyei elvtárs, a KISZ VB titkára. Kérésrel fordultak hozzánk, hogy politikai gazdaságtan szemináriumvezetőket biztosítsunk számukra. Ebből az alapötletből fejlesztettük ki a marxista diákakadémiát.

— Miben áll a lényege ennek a tanfolyamnak, mi a célja? — tettük fel a kérdést?

— Célunk az, hogy segítséget nyújtunk a világnézeti neveléshez. Sajnos az általános tapasztalat, hogy középiskoláink nem nagyon ismerik a marxizmust. Az általunk rendezett három féléves akadémián megismerkedhetnek a marxizmus három alkotóelemével. Amit a középiskolában hallanak, gyakran broszúra ízű, unalmasan előadott, nagyon távoli dolognak tűnik számukra. Mi igyekszünk felkelteni bennük az érdeklődést. Tanfolyamunk ugyanakkor a vallásos nézetek elleni harc egyik fóruma.

A beszélgetést Inzelt Annamariával, a diákakadémia titkárával folytattuk:

— Mit jelent egyetemünk hallgatói számára a diákakadémia?

— Jelenleg 11 harmadéves, tanári szakos hallgatónk vesz részt a diákakadémia munkájában. Számunkra ez társadalmi munka, ugyanakkor rendkívül jó gyakorlat. Ők vezetik a szemináriumokat is, ami az anyag mélyebb ismeretét követeli meg tőlük. A későbbiek során igyekszünk több hallgatót bevonni a munkába.

Néhány szót a témáról. Filozófiával és politikai gazdaságtannal most párhuzamosan foglalkozik egy-egy tanfolyam. Ilyen kérdések szerepelnek: „A marxista filozófia kialakulása, lényege”, „Anyag-tudat, viszony”, „A politikai gazdaságtan alapjai”, stb.

— Kik lehetnek a diákakadémia hallgatói?

— Kerületünk középiskoláiban jelentkezhetnek a tanfolyamra. Mivel három félévet tölt ki — filozófia, politikai gazdaságtan és tudományos szocializmus — harmadik osztályos korban kezdik el, és így negyedikben, a második félévben már nyugodtan készülhetnek az érettségi vizsgákra. Legalább jó rendű tanulók jöhetnek csak el. A diákakadémia

első évfolyamán most 90-en, a második évfolyamon 50-en tanulnak. Erdemes megemlíteni, hogy a tavalyiak közül 60-an felvételt nyertek egyetemünkre.

Sajnos vannak problémáink is. A legnagyobb gond, hogy nincs olyan anyag, amiből készíthetnénk a szemináriumokra. Ezért a szemináriumok erősen anyagkövető jellegűek, azokon főleg az előadások témáit beszéljük meg.

— Milyen a középiskolások általános felkészültsége?

— Időnként meglepő a tájékozatlanságuk. Például leg-

többen hallottak már az egzisztencializmusról, nagyjából tudják is, hogy mi az, de a marxizmusról jóformán semmit sem tudnak. Ugy érezzük, hogy a középiskolai oktatás nem foglalkozik eléggé ezzel a rendkívül fontos kérdéssel. Egyetemünk érdekes és hasznos kezdeményezése most van kibontakozóban. Nagyon jelentős mind a középiskolások, mind egyetemünk hallgatói számára. Erdemes törődni vele és minden tehetséges érdeklődő hallgatót bevonni a munkába.

Kállai István

Szakszemináriumi rendszer az ipargazdaságtan tanszéken

Ev év szeptemberében vezették be az ipargazdaságtan tanszéken a negyedéves hallgatók számára a szakszemináriumi rendszert. Ennek céljáról, tartalmáról érdeklődünk Szakasits D. Györgytől, a tanszék docensétől.

Szakasits elvtárs a következőket mondotta az új alternatív tárgyáról:

— A szakszemináriumi rendszer tulajdonképpen az oktatási reform egyik pontjának megvalósulása. Ez az oktatási forma több szempontból hasznos.

Először is lehetővé teszi, hogy az oktatók és a hallgatók között közelebbi, szorosabb kapcsolat alakulhasson ki, hiszen egy-egy foglalkozáson csak tizenkét hallgató vesz részt.

A szakszemináriumok keretében a hallgatók a tudományterület olyan problémáit dolgozzák fel, amelyeknek kifejtésére sem a szemináriumokon, sem az előadásokon nincs lehetőség, tehát a kellőképpen még nem tisztá-

zott, bonyolultabb kérdésekkel foglalkoznak.

A szakszemináriumok legelőször eredően lehetővé válnak az, hogy a résztvevők a tudományterület valamely ágáról elmélyültebb ismereteket szerelessen. Így szakképzésük is specializáltabbá válik. Mindenki 10 téma közül választhatja ki azt, amelyik érdeklődésének leginkább megfelel.

És végül, de nem utolsósorban a tudományos kutatás területére is be lehet vonni a hallgatókat. A felkészülés módszerei is közelebb állnak a tudományos kutatáshoz, mint a hagyományos szemináriumokra való felkészülési módszerek.

A szakszemináriumi rendszer tehát hármas célt érhet el. Fokozódik az oktató-nevelő munka hatékonysága, megteremtí az elmélyültebb ismeretszerzés lehetőségét, és a tudományos kutatás kérdéretüptöltésének kialakulását is szolgálja.

Kozma Judit

„Fehér“ asztal mellett

Az egyetem tanácsterme újra egy fehér asztal találkozó színhelye volt.

Már második éve, hogy sikeresen, szervezettebb keret között működik a KISZ VB külügyi osztályának külföldi hallgatókkal foglalkozó csoportja.

Évről évre növekszik az

egyetemünkön tanuló külföldi hallgatók száma, s ezáltal egyre sűrűsödnek azok a problémák és feladatok, amelyek megoldása szükségessé tette egy ilyen csoport létrehozását.

A csoport feladatai közé tartozik:

— A külföldi hallgatók minden irányú bevonása egyetemünk életébe.

— Közvetlenebbé tenni a külföldi és a magyar hallgatók kapcsolatát.

— Megismertetni a külföldiekkel gazdasági, politikai és ideológiai célkitűzéseinket.

— Segítségnyújtani az állami vezetésnek a külföldi hallgatók nevelésében, összefogásában, tanulmányi és egyéb természetű problémáinak megoldásában.

A problémák feltárása a fehér asztal találkozó keretében bizonyult a legeredményesebbnek. Ez jelenti minden évben azt a fórumot, amelyen beszámolókat, vitákat, hozzászólásokat során elhangzanak az állami és KISZ-vezetés tervei, valamint a külföldi hallgatók kívánságai.

Melyek voltak azok a főbb problémák, amelyek a legutóbbi találkozáson napirendre kerültek?

Megvitatott a tanulmányi segítségnyújtás lehetőségeit. Arra a megállapodásra jutottunk, hogy ezt tovább kell folytatni, de elsősorban angol és francia nyelvű korrepetálás formájában. A tanulmányi eredmények rövid ismertetése után a legjobbak dícséretben részesültek, a legrosszabbakat pedig elmarasztaltuk, illetve felelősségre vontuk, mulasztásuk, hanyagságuk miatt.

Sor került még a diákotthoni problémák, menzajegykérdések megvitatására is. Előterjesztettük az 1965/66-os tanévre vonatkozó együttműködési tervet, amely a jelenlevők egyöntetű helyesléssel találtak.

Mint újdonságot lehet megemlíteni az úgynevezett kívánságkönyvet, amibe a külföldi hallgatók bejegyzik problémáikat, s a külügyi csoport ennek alapján folyamatosan intézkedik.

A következő fehér asztal találkozó kerül sor a barátság bizottság megválasztására, a szervezeti és működési irányelvek kidolgozására.

—makkai—

Mit értesz gazdasági mechanizmus alatt?

A belkereskedelmi szak harmadéves hallgatóinak tette fel ezt az érdekes kérdést Forgács Tibor tanszékvezető docens és a válaszokat írásban, aláírás nélkül kérte.

A kérdés egyértelműen hangzott s mégis a válaszokat tanulmányozva, az utóbbi időben szinte közzsájon forgó kifejezés értelméről igen változatos véleményeket olvashattunk. A kérdés felvetésének célja a hallgatók általános szakmai tájékozottságának egy közgazdasági kategória értelmezésén keresztül való lemérése volt. Ahhoz ugyanis, hogy a politikai gazdaságtan és az ágazati szaktárgyak ismeretanyagát jól el tudjuk sajátítani, s hogy a mindennapi élet által felvetett gazdasági problémákat helyesen magyarázzuk, alapvető követelmény a főbb gazdasági kategóriák tartalmának világos ismerete.

A válaszok között szép számban akadt nagyon értelmes, és megközelítően jó meghatározás, a hallgatóknak közel negyven százaléka azonban nem sokat gondolkodott a problémán, néhányan egyszerűen közelben ülő társuk véleményét másolták

le. Ugyanakkor nyolcan — a kérdést megkerülve — csupán jelenlegi gazdasági mechanizmusunk hibáinak felsorolására szorítottak.

A nagyon is heterogén válaszok 56 százaléka (39 fő) a gazdasági mechanizmus szűkebb értelmezését tartalmazza. Például, hogy a gazdasági mechanizmus „olyan gazdasági szerkezet, amely alkalmas a gazdasági élet levezetésének, folyamatának szabályozására”.

Bár ez a meghatározás erősen kifogásolható, mégis közelebb van a lényeghez, mint a következő értelmezés:

„Az új gazdasági mechanizmus a jelenlegi gazdasági rendszernek egy újabb, cél-szerűbb előrevitele. Ehhez eszközként a munka termelékenységének növelését, a termelőeszközök kapacitásának jobb kihasználását, az ügyviteli munka ésszerűbbé tételét, egyes ipari gyártmányok olyan minőségi emelését kell elérni, amely együtt jár az ésszerű takarékossgal. Ezeknek keretül a távlati népgazdasági terv szolgál, melyben ezek a célkitűzések konkrétan meg vannak jelölve.”

A válaszadó tulajdonkép-

pen egyenlőségi jelet tesz a gazdasági mechanizmus és a népgazdasági tervezés fogalma közé.

A számtalan részletező kifejezés mellett érdemes annak a hallgatónak a választát idézni, aki filozófiai közélettel általánosabb meghatározást ad. (Hiszen a gazdasági mechanizmusról nemcsak a szocialista termelési mód esetében beszélhetünk.) „A gazdasági mechanizmus a termelési viszonyok megjelenési formája.”

Sajnos, a válaszok közt ilyenek is olvashattunk: „A gazdasági élet legalapvetőbb jellemzője az ideológiától a legapróbb gyakorlati kérdésekig lebontva”.

Minden összefoglalás magában rejti az elemző személyi subjektív véleményét is, de azért megpróbálom a válaszok áttanulmányozása alapján a gazdasági mechanizmus fogalmának legjobb értelmezését adni: (E meghatározás helyessége is vitatható persze.)

„A gazdasági mechanizmus két részt foglal magában:

1. Gazdaságirányító elméletet, a termelés, a csere, az elosztás és a fogyasztás elvi alapját;

2. Gyakorlati tevékenységet, mely jelenti:

— az árképzés módszerét,
— az irányítási módszerét,
— és az ösztönzési formát”.

Ehhez hasonló meghatározást hatan írtak.

A kérdésre Forgács Tibor elvtárs korántsem várt teljesen szabatos válaszokat, hiszen a végzett, gyakorlati közgazdászok sem válaszólnak egyértelműen. Még mindig vitatják a fogalom tartalmát, egyetértés inkább abban van, hogy milyen gazdasági kategóriák sorolhatók ide. A felmérés csupán az általános tájékozottság megállapítására irányult, s arra, hogy fölkeltsék a hallgatók érdeklődését fogalmi tisztázása iránt, mert furcsa dolog nap mint nap használni egy átfogó közgazdasági kategóriát, ha nem ismerjük annak pontos jelentését, tartalmát.

P. S.

OSCAR LANGE

A közelmúltban hunyt el Oscar Lange, a világhírű lengyel közgazdász. Hamarosan megjelenő művének (Politikai gazdaságtan) előszavából közöljük munkásságának méltatását.

Oscar Lange professor rendkívül sokrétű elméleti munkásságot fejtett ki: a közgazdaságtudomány mellett számos műve jelent meg a statisztika, szociológia és ökonometria köréből is. Közgazdasági kutatásainak első nagyjelentőségű terméke a harmincas években folyt nemzetközi elméleti vitával függ össze. E vita a szocialista gazdasági rendszer működésének egy olyan elméleti koncepcióját vázolta fel, amelyben — szemben a vitapartnerek álláspontjával — a gazdasági egyensúly tervszerű biztosítása nem zárja ki, ellenkezőleg, szükségessé teszi a gazdasági számbavétel szokásos eszközeinek alkalmazását. Price Flexibility and Emloyment című művében — amelyet mint a chicagói egyetem professzora írt — a neoklasszikus közgazdaságtannak a rugalmas árákról és bérekről szóló tételeit támadta. A háború időszakában több tanulmányban a termelés és újratermelés problémáit elemezte.

A háború után — visszatérve Lengyelországba — tevékenyen bekapcsolódott hazája politikai és gazdasági életébe. Magas színvonalú elméleti és gyakorlati munkát végzett a lengyel népgazdaság és általában a szocialista gazdasági rendszer hatékony működésének szolgálatában. 1949 és 1955 között főként statisztikával, ökonometriával foglalkozott. Ebben az időszakban jelentek meg a Statisztikaelmélet és Bevezetés az ökonometriába című művei. Utóbbi munkájában elsőként foglalta össze az ökonometriai módszereknek a szocialista gazdaságban való felhasználási lehetőségeit, 1963-ban hagyta el a sajtót az Újratermelés és felhalmozási elmélet és 1964-ben az Optimális döntések című könyve. E kötetek annak az úttörő jelentőségű munkának a gyümölcsei, amit a korszerű matematikai eljárások a gazdasági folyamat tervszerű irányításának, összekapcsolásának helyes értelmezéséért folytatott. Az utóbbi években — a közgazdaságtudományban szinte először — a kibernetikai elvek közgazdasági alkalmazásának problémáit vizsgálta. E témakörbe vág (lengyel és an-

gol nyelven jelent meg) a Wholes and Parts — A General Theory of System Behaviour című műve, s a közeljövőben szándékoznak Lengyelországban közreadni Bevezetés a közgazdasági kibernetikába című munkáját.

Oscar Lange a tudományos alkotótevékenység marx elveivel híven — fáradhatatlanul munkálkodott a gazdasági tevékenység új feltételei nyomán felmerülő problémák elméleti tisztázásán, megoldásán. E cél vezette a szocializmus politikai gazdaságtana (1958) és A szocialista építés szakaszának alapvető problémái (1958) című tanulmányok és mindenekelőtt politikai gazdaságtanának kidolgozásakor.

TALLÓZÁS

A Valóság októberi számában csaknem ötven oldalnyi tanulmány tarthat számot a közgazdászok érdeklődésére.

Réczei László: A diplomata szerepe és erkölcsje a változó világban című közölt előadása közérthetőségénél, eleven stílusánál fogva talán többet mond a nem nemzetköziseknek, mint a nemzetköziseknek. Hiszen az előadás révén bepillantást nyerhetünk azokba a módszertani, diplomataképzési problémákba, amelyeket a nemzetközi szakosok minden bizonnyal saját bőrükön tapasztalnak.

Az utóbbi évtizedek „változó világát”, politikai változásait fölvezelve a következő kérdésekre felel Réczei elvtárs: — Megelőzhető-e a diplomáciai érintkezéssel a katonai konfliktus?

— Szükség van-e új módszerekre és képzésre a diplomáciában?

— Segítik-e a társadalomtudományok a diplomáciát?

★

A lap Fórum rovatában kapott helyet Nagy András: Devizagazdálkodási rendszerünk reformja címe cikkje, mely tulajdonképpen hozzászólás a „mechanizmus” vitához, devizagazdálkodási oldalról.

A szerző az alábbi szempontok szerint bírálja a jelenlegi devizagazdálkodással kapcsolatos mechanizmust.

a) Az „éves tervezés” perspektívatávlata és az ebből eredő torzulások devizagazdálkodásunkban.

b) A termelés és az értékesítés elkülönült érdekeltégi rendszere, tehát az, hogy a termelő és a kereskedelmi vállalatoknak külön-külön, s egymástól gyakorlatilag független tervek van, melyet ha kell, egymás, de a „legjobb” esetben népgazdaságunk rovására óhajtának teljesíteni.

c) A hosszú évekre rögzített és egységes árrendszer amelynek révén áraink sem orientáló, sem pedig a termelés felhasználási arányait ki-

egyensúlyozó szerepet nem töltenek be.

d) Az egységes devizaárfolyam hiánya miatt nemcsak devizagazdálkodásunk áttekinthetetlen, hanem exportunk sem a leggazdaságosabb összetételű, és importlehetőségeinket sem tudjuk kellően kihasználni. Hiszen az a tény, hogy a deviza nálunk gyakorlatilag nem rendelkezik árujelleggel, hanem a vállalatok felsőbb szervezettől kapott kereteken belül jutnak hozzá, azt eredményezi például, hogy az import anyagokért (kissé profán megfogalmazásban) nem dolgozni, hanem verekedni kell.

Nagy András „kemény” tanulmánya után felüldülés elolvasni Adam Györgytől „A tudomány ipari alkalmazásának vetületei a tőkés világgazdaságban” című írt cikket. Tulajdonképpen a tudomány termelőjévé válságról szól, s ennek is a kapitalizmusról gyakorolt hatásáról.

Adam György tanulmányának legfontosabb mondanivalója végsősoron az, hogy az Egyesült Államok tudományos-technikai fölénye a nyugat-európai országokkal szemben szinte behozhatatlan, de még az is kérdés, vajon a jelenlegi különbség tartható-e, hiszen a legmodernebb iparágak már szinte csak az USA-ban, illetve az USA érdekeltségén belül fejlődnek. Ezt a problémát Adam György sokoldalú elemzéssel világítja meg. Külön érdeme anyagának áttekinthető tagolása.

„Magyar világ” rovat tartalmazza Beke László publikációját: Művészeti ízléskritikák budapesti bölcsészhallgatók között címen.

Érdekes még megemlíteni Mueller Othmár cikkét is: Engedély nélküli építkezések Budapesten, valamint két könyvismeretést, Kázár Vilmosét, Berend T. Iván könyvéről és Rác Károlyt Varga Jenő utolsó könyvéről.

Bagár Bendegúz

Szakszervezeti Híradó

Egyetemünk szakszervezeti bizottsága a Közgazdász szerkesztőségével megállapodott, hogy egyetemi lapunkban állandó rovatot kapunk a szakszervezeti hírek, tájékoztatók részére. Ezért köszönetet mondunk a szerkesztő bizottságnak.

A Híradót arra kívánjuk felhasználni, hogy segítségével nagyobb nyilvánosságot adjunk a szakszervezeti munkának, folyamatosan értesítsük tagságunkat azokról a lehetőségekről, amelyeket a szakszervezet nyújt dolgozóink részére, beszámoljon munkánk fontosabb céljairól, eredményeiről.

Szakszervezeti Bizottság

Az 1965. évi üdültetésről

Az elmúlt tanévben eredményes volt az üdültetés megszervezése. Törekedtünk arra, hogy a SZOT-beutalókon kívül önköltségi alapon biztosítsuk dolgozóink üdülési igényeinek kielégítését. Folyó évben az alábbiak szerint üdültek dolgozóink és családtagjaik: SZOT-beutalók száma 49, külföldi üdülés 7, családös üdülés 2, gyermeküdülés 5. Sajtó szervezésű üdültetés: felnőtt 63, gyermek 84.

A kultúr munkáról

1. Megjávítottuk egyetemünk színházjegy-ellátását. November folyamán 1700 Ft értékben hoztuk ki színházjegyeket. A következőkben az igénylések alapján minden dolgozónak megszerezünk a kívánt színházjegyeket, ha időben szólnak. (Felolós: dr. Huszár Józsefné, I. em. 144. telefon: 151 m.)

2. Újra megindítottuk a könyvvasutást. A könyvek megvásárolhatók fizetési köny-

nyfűsszel. Könyvvasutás: fszt. 58-ban, minden hétfőn és pénteken, valamint minden fizetési napon 12—14 óráig. Felelős: dr. Rencz Istvánné.

3. Tanfolyamok:

a) Nyelvtanfolyamok. Befejlődött a nyelvtanfolyamok megszervezése, mintegy 30 oktató, illetve egyetemi alkalmazott jelentkeztet nyelvtanulásra. Két angol, egy orosz és egy német haladó csoportot szerveztünk, és egy kezdőt. A csoportos tanulással a Nyelvi Intézet a lehetőségek keretein belül egyéni tanulást is biztosított. A kötött munka időben dolgozók heti 2 óra munkaidőkedvezményben részesülnek.

b) Az egyetem régebbi dolgozóinak számára, akik továbbtanulásra jelentkeztek egyetemünkön, külön előkészítő csoportot szerveztünk matematikából.

Jutalmazás

November 7-i évforduló alkalmából az egyetem állami vezetésre a párt- és szakszervezettel egyetértésben jutalomban részesítette a jól dolgozó oktatókat, adminisztratív és fizikai dolgozókat.

Az általános karon 33, az ipari karon 24, a kereskedelmi karon 32 oktató kapott jutalmat 1500—3000 Ft értékben. Az egyetemi számítástechnika dolgozóit közül 6 tudományos munkatárs, 8 adminisztratív és technikai dolgozó kapott összesen 15 000 Ft értékben jutalmat. Az adminisztratív és fizikai dolgozók között 90 főnek 50 000 Ft jutalmat osztottak ki.

Külön jutalomban részesültek még az önkéntes tűzoltók (9 fő). A rektor külön jutalomban részesített 7 kiválóan dolgozó oktatót és 2 adminisztratív dolgozót.

A könyvtár dolgozóit közül 14-en részesültek jutalomban.

HOZZÁÉRTÉSSEL LELKESEDNI

„Ne nyúljunk avatatlan kézzel hozzá, mert az csak elkeseredést okozna!”

A Fórum keretében rendezett vita a Zalotay-Böröcz-féle tervten túlmenően több olyan általános tanulsággal szolgált, hogy érdemesnek látjuk kifejezni, tulajdonképpen mi mellett és mi ellen vagyunk, illetve mi az, amiben hiányos ismereteink folytán lelkismeretlenség lenne állást foglalni.

Kétféle alapállás

Egyértelműen kiderült, hogy a tervet illetően a hallgatóság nyílt értelemmel, a mellette és ellene szóló érvek befogadására egyaránt „felkészülten” jött el. Nem akart senki túntetést a szalagház mellett, sem pedig hangulatot kelteni. Egyszerűen tisztában szeretnénk volna látni ebben a zavaros s minden bizonnyal felesleges veszekedésben.

Nem állíthatjuk ugyanakkor, hogy érzelmileg is közömbösen jött volna össze egyetemünk hallgatóinak népes csoportja, hiszen az Új Írásban folyó vita, függetlenül a terv eredményeitől vagy hibáitól, Zalotay mellé állította a fiatalokat, ami bizonyára nem következett volna be, ha a minisztérium a korábbi viták során érdemben válaszolt volna a felmerülő kérdésekre.

Nem volt szerencsés dr. Gerő István hozzászólása. Feltételezte, hogy hallgatóink valamiféle félrevezetett tömeget képviselnek, akiknek hangulatát a szalagház megvalósításának követelésére szították fel. Eppen ezért higadt érvek helyett ő maga is inkább hangulati érveket használt, elsősorban nevéssé akarta tenni a Zalotay-tervet, amit a hallgatóság természetesen nem fogadott szívesen. A gúny és a fölényesség még azokat is sértette, akik a szalagház ellen vannak. Kár, hogy szavainak elfogadható, racionális részét ily módon lerombolta, és meggyőző erejét gyengítette.

Ellene — mellette?

Már a vita elején jogosan vetették fel hallgatóink közül többen is, hogy elég naiv dolog nekünk arról vitatkoznunk, vajon technikailag, műszakilag megvalósítható gondolatról van-e szó. Tanulmányainknál fogva már közelebb áll hozzánk, de ugyancsak megoldhatatlan számunkra egy felszínes vitából a gazdasági mutatók realitását megítélni. Ilyesmire időnkét pazarolni valóban felesleges.

Viszont az, hogy az évek óta húzódozó egyezkedés során a hivatalos szervek eddig nem tállakoztak kidolgozott tervekkel — mint azt Szilágyi Lajos, a Fővárosi Tanács építési osztályának vezetője szónokolta — és a vita az egyetlen lehetséges vitaalap, a tervdokumentáció nélkül folyik, arra utal, hogy a terv még nem jutott vitaképes állapotba. Ameddig maguk a szakemberek sem tisztázták megalapozott szakmai vitákban a műszaki kérdéseket, hogyan foglalhatnánk állást mi, laikusok?

Nyilvánvalóan jogos annak a hallgatónak kérdése, aki nem tudja megérteni, miért nekünk kell statikai kérdésekben amatőr döntőbírókká válni, és miért kell a lakódozók imboldogásáról szóló elbeszélést

hallgatni az egyik részről, miközben a tervezők ezt cáfolják. Itt nem szubjektív kérdésekről van szó. Mind a bizonyítás, mind a cáfolat tudományosan megalapozható és csak egyféle végeredményt lehet kihozni. De nem nekünk!

Amiről joggal vitatkozhatunk

Mert szerintünk ilyen is van. Például a Zalotay-terv szociológiai vonatkozásairól, a lakáskultúra kialakításának új lehetőségeiről, a városkép kívánatos alakulásáról, az emberek beköltözési kedvéről stb. Mindezekről még akkor is, ha a terv nem kerül a közeljövőben a megoldás stádiumába.

Közel sem olyan misztikus ez a kérdés, amilyenek néhány elhibázott nyilatkozat és elhamarkodott vélemény közlése után látszik. Ha a terv műszakilag abszurdum, akkor kézenfekvő a szakmai bírálat, amivel az alkotók is, a közvélemény is meg lehet győzni. Ha a technikai akadályok leküzdhetők, de nem gazdaságos megoldás, akkor nyugodtan el lehet ismerni a tervezők teljesítményét, és amellet mindenki megérti, miért nem kerül mégsem kivitelezésre. Ha pedig a gazdasági mutatókat is el lehetne fogadni, csak gazdaságpolitikai megfontolásokból az ország nem vállalkozhat ilyenre a közeljövőben, ezt is be lehet mindenkiivel láttatni. Meg kell találni a meggyőzés módját.

A józan magyarázatok helyett hallott kategorikus elutasítás, a szakmai bírálat helyettesítő lakonikus becsmérlés viszont a külső szemlélő számára aligha ad más következtetést, mint a szakmai feltételek megalkodásának, amely gyakran akadályozza a jó elgondolások kivitelezését. Így érthető, ha különösen a fiatalok, szinte elvonatkoztatva a terv tartalmától, érzelmileg Zalotayék felé húznak.

Számít-e a mi véleményünk?

Senki nem hiszi egyetemünk hallgatói közül, hogy a szalagház műszaki-gazdasági kivitelezhetőségének eldöntésében a mi álláspontunkra szükség lenne. Ahhoz is elég érettek vagyunk, hogy ne indítsunk valamiféle akciót a szalagház megvalósításának „főmegerővel” való kikényszerítésére. A vitán is kiderült, hogy kiforratlan ötletrel van szó, semmi alapunk a terv határozott igénylésére.

Néhány dologban mégis nagyon határozottan és jogosan érezzük kívánságainkat.

Szeretnénk, ha közéletre való nevelésünk elveinek megfelelően a gyakorlatban is választ és magyarázatot kapnánk a közösséget érintő kérdésekre. Választ, nem pedig kinyilatkoztatást. A fiataloktól lelkesedést, az új gondolatok iránti fogékonyságot és áldozatvállalást vár a társadalom. Vajon a dialógusnak az a formája, amit hivatalos részről ebben az ügyben választottak, fokozza-e bennünk a kedvet?

Elismerhetjük azt is, hogy lelkesedésünk veszélyeket hoz-

doz magában. Emberek kihasználhatják és saját céljaikra fordíthatják azt, ezért soha nem szabad félretenni józan kritikánkat, megfontolásunkat. Volt-e ezzel kapcsolatban az igazsághoz szeretnénk valamit felrögzíteni mulasztása a vitán? Néhány kivételtől eltekintve, hallgatóink jelesre vizsgáztak fegyelemből, mértéktartásból. Nem tartottak hangulatkelző felszólalást, senkinek a szavaiból nem derült ki, hogy eleve lelkesedik és tüntetni akar a szalagházért. Az igazsághoz szeretnénk volna egy kicsit közelebb jutni.

A realitás

Utolsó hozzászólóként Sebestyén Gyula elvtárs, építészeti miniszterhelyettes is elmondotta véleményét. Érveit megvilágították, milyen megfontolásból utasította el a minisztérium, hogy a szalagház koncepcióval foglalkozzon. A lakásprobléma megoldását jelenleg a 15 évre szóló, egymillió lakást biztosító tervre alapozzák. Ezen belül később a házyárak jutnak majd egyre nagyobb szerephez. Az új építési módoknál nem annyira költségmegtakarításra törekednek, hanem munkaerő-mentesítésre, mert ez utóbbi sokkal nagyobb gondot okoz népességünkben. Ennek megfelelően elutasítják azokat a megoldásokat, melyek a munkaerő szempontjából kedvezőtlenek. A szalagház tervet számos megoldatlan problémája miatt az építőipar egyelőre nem tudja programjába iktatni, gazdasági feltételeink sem megfelelőek hozzá.

Ez a magyarázat, különösen a közzéadatok számára már méltányolandó. Ha a minisztérium ilyen szellemben és hangnemből írta volna meg válaszelevelét (valamivel persze részletesebben kifejtve az indoklást), ma már talán nem is lehetne szalagház ügyről — mint ügyről — hallani.

Nyitott kérdések természetesen még maradnak, de azokat is meg lehetne tárgyalni, emberi hangon, közös célt akarva. Mert egészen másként hat, ha egy felsőfokú államigazgatási szerv felkarolja állampolgárainak kezdeményezését és közösen kutatja a legjobb megoldási módot. Ha ilyen esetben a felmerülő nehézségek lehetetlenné teszik az ötlet megvalósítását — mint ahogy jelen esetben valószínűleg történe — mód nyílna arra, hogy az értékesíthető gondolatokat az egész társadalom javára mégis fel tudják használni. Másként hatna ez, mint kategorikusan kijelenteni, hogy valaki érdemtelenné vált arra, hogy a minisztérium illetékesei egyáltalán vitába bocsátkozzanak vele.

Végezetül szeretnénk még egyszer leszögezni: bármennyire is igyekszünk a lakás-kérdés gyors és olcsó megoldása érdekében minden reménysugarat felkapni, nem akarunk felelőtlenül milliórdos kísérletekre ösztönözni. Az illetékes szakembereknek kell dönteni e kérdés minden részletében. Azt várjuk, hogy a terv készítői és támogatói, illetve a szalagház ellenző szakemberek jussanak közös nevezőre, és bennünket, a nagy nyilvánosságot tulajdonképpen csak ennek a vitának a végeredménye érdekel igazán.

Faklen Pál

Több mint négyszázan

Zsúfolásig megtelt a klub október 29-én este, amikor a Fórum első rendezvényére sor került. Az érdeklődés nem csupán az új kezdeményezésnek szólt, hanem a témának is. A szalagházról szóló vitát hallgatóink jelentős része figyelemmel kísérte, és akik eljöttek a vitaestire általában azt várták, hogy sikerül a szembenálló vélemények alapján realitáshoz közeljövőben alkotni a kérdéssről.

Először Zalotay Elemér ismertette elképzelését, rajzokkal, vetített képekkel illusztrálva a tervet. Hozzávetőleges számításokat, becsléseket közölt annak bizonyítására, mennyivel lenne gazdaságosabb a szalagház, mint a hagyományos építkezési mód.

Ellenvéleményét először dr. Gerő István, az Építészgazdasági és Szervezési Intézet igazgatója mondta el. Ezután a hallgatóság kérdéseire következtek, majd Böröcz Imre mutatta be az épület statikai megoldásait. Hozzászólt a vitához Szilágyi Lajos, a Fővárosi Tanács építészeti osztályának vezetője, valamint Kovács András, a szalagházról készített film rendezője is. Befejezésül Sebestyén Gyula, építészeti miniszterhelyettes mondta el véleményét.

A hosszúra nyúlt vita sikeres rendezvénynek bizonyult.

A Fórumról

A szalagház vita után bizonyára többen gondolkodóba estek, ha összevetették a Fórum eredeti koncepcióját az elsőként lebonyolított programmal. A tervekben ugyanis az szerepelt, hogy alkossunk magunknak olyan fórumot, amely bennünket mozgat meg, a mi vitakészségünket fejleszt, ahol egymásnak szegve érveinket, igyekszünk minden felmerülő kérdésben helyes véleményét kialakítani. Vagyis a mi véleményünk kifejtéséhez igényeltük a fórumot, nem pedig mások vitájában kíváncskodni kívánunk, hanem saját véleményünkkel részt veszünk a vitákban, megismerjük a vitákban résztvevők véleményét, megismerjük a vitákban résztvevők véleményét, megismerjük a vitákban résztvevők véleményét.

A jövőben tehát szeretnénk visszatérni az eredeti elképzeléshez, hogy a pártok esti klubrendezvényeken ne közönségek szereplőjünk, megszerveve a vitákhoz felek összecsapását, hanem saját gondolatainkat „vigyük a vásárra”.

A Fórum legyen a mi fórumunk.

EMPIRIZMUS

Politikai gazdaságtan szeminariumom a töké — értéktöbblet” című témát beszéltük meg. Összefoglalásként a tanár a társalgást példaként magyarázza a töké — értéktöbblet” fogalmát, az állandó és változó töké szerepét. Befejezésül megkérdezi az egyik hallgatót: „A társalgásban tehát van értéktöbblet?” A hallgató kinyitja az előtte levő táskát, belenézi, és teljes biztonsággal válaszol: Nincs!

FOTOSAROK

Az aulában megrendezett balesetvédelmi kiállításról

Tehetségkutató pályázat

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége a Közgazdászkaról, pályázatot hirdet az újságírói hivatás-hoz tehetséget érő egyetemi hallgatók számára.

Pályázni lehet a Közgazdász szerkesztőségébe legkésőbb 1966. január 15-ig beküldött, legalább 3 írással, ami lehet tudósítás, riport, cikk, szatíra, humoreszok, kommentár, glossza. (Verset, novellát nem fogadunk el.)

Pályázni már megjelent írással is lehet, ha azt egy évvel nem régebben közölték.

Név nélküli pályázat nem adható be.

A legjobb írásokat az Újságíró Szövetség díjazza:

I. díj 500 Ft
II. díj 350 Ft
III. díj 200 Ft

A díjnyertes írásokat a Közgazdász is közli. Magyar Újságírók Országos Szövetsége

Diákok a szerkesztőségekben

Haradik éve írja ki az Újságíró Szövetség az egyetemi hallgatóknak szóló tehetségkutató pályázatot. Már az első alkalommal, 1964. tavaszán hét egyetemről összesen 228 írás érkezett be, az elmúlt tanévben pedig 11 egyetemről, 316. Érdeklődés másutt is, nálunk is van.

Joggal kérdezhettük, vajon a pályázók valamennyien újságírók akarnak-e lenni? Vagy a pályadíj vonzza a diákokat? Valószínűleg ezek is szerepelnek az indítékok között, de nemcsak ezek.

Leggyakoribb eset, amikor az újságírás iránti érdeklődés ötvöződik az általában vett „írás” szeretetével és bizonyos közéleti aktivitással. Egyik hallgatónk mondotta: „En még mindig nem tudom, mire lennék legalkalmasabb. Szeretek írni, de szívesen foglalkozom a közgazdasági kérdésekkel, meg általában a társadalmi problémákkal. Mindenesetre beadok néhány írást erre a pályázatra, hogy kipróbáljam magam, kísérletet tegyek, hátha...”

Igen, a pályázattal az Újságíró Szövetségnek is az a célja, hogy minél többen tegyenek kísérletet.

Egyetemet végzett újságírókra van szükség. A tehetséges felkutatására jelenleg két mód van. Az egyik az egyetemek lapjánál társadalmi munkában dolgozó hallgatók teljesítményének figyelemmel kísérése, a másik pedig a most is meghirdetett pályázat. A beérkező pályaműveket neves, tapasztalt újságírók bírálják el, s mindegyikről véleményt adnak, akkor is, ha színvonalra még nem éri el a legjobbakat, és nem nyernek díjat.

Az Újságíró Szövetség a pályázati eredmények alapján elhelyezi a hallgatókat egyhónapos nyári gyakorlatra az országos és megyei lapokhoz. A gyakorlatnak tulajdonképpen próbatétel jellege van. A szerkesztőségek szakmai segítséget nyújtanak és a diákok konkrét feladatokat oldanak meg, ahol bebizonyíthatják rátermettségüket, érzéküket az újságírás területén.

Kormányrendelet értelmében következetesen meg kell valósítani, hogy csak egyetemet végzett fiatalok kerülhessenek az újságíró pályára. A saját színvonalának emeléséhez elengedhetetlen követelményről van szó —, de azt csak akkor lehet a gyakorlatban is megoldani, ha sikerül évről évre végzett egyetemistákból, tehetséges fiatal diplomásokból biztosítani az utánpótlást.

Van-e elég fiatal, aki szakmailag is megállja a helyét és közéleti érdeklődése és aktivitása jó frászkésziséggel párosul? Egyetemünk ebből a szempontból kedvező helyzetben van. Például az idén végzetek közül négyen helyezkedtek el újságíróként. Közülük Puskás Tamás nevével az utóbbi egy évben már nemcsak a Közgazdászban találkozhatunk, hanem a Ludas Matyi is rendszeresen közli írásait. Bár a mi feladatunk főleg jól képzett gazdasági újságírók nevelése lenne, a saját minden téren várja a minőségi cserét biztosító új gárdát.

Az újságírás néhány alapvető szakmai ismeretét lapunk munkatársai már hallgató korukban elsajátíthatják az Újságíró Szövetség e célra rendezett tanfolyamán. Egyetemen kívüli témáik kidolgozására és megjelentetésére számos országos lap ad teret, külső munkatársként foglalkoztatják azokat, akik hajlandók tanulmányaik mellett újságíró próbálkozásokba fektetni energiájukat, szabadidejüket egy részét. Ez a fáradság ugyanakkor anyagilag is megtérül, nem beszélve a kialakuló készségekben, képességekben, tapasztalatokban megtestesülő értékéről.

Nem árt végül egy közkeletű tévedésről szólni. Sokan hiszik, hogy az frászkészítés is, a közéleti érdeklődés is, ve-lünk született adottságokon múlik. Úgy vélik, vagy van, vagy nincs, kialakítani nem lehet. Erre a pesszimista ízü feltevésre a gyakorlat nap mint nap rácsófol. Akár azt nézzük, hogyan „növök ki magukat” negyedéves korukra a Közgazdász szerkesztőség rendszeres munkatársai, akár azt, hogy milyen teljesítményre tudja sarkallni a diákokat a nyári szerkesztőségi gyakorlat és mennyivel érettebb írások kerülnek ki tollukból, viszonylag rövid, de intenzív munka után — nyilvánvalóan látszik, hogy az önmagunkban rejlő lehetőségek felismerése és valóra váltása elsősorban rajtunk múlik. Ennek érdekében azonban valamit tenni is kell.

F. P.

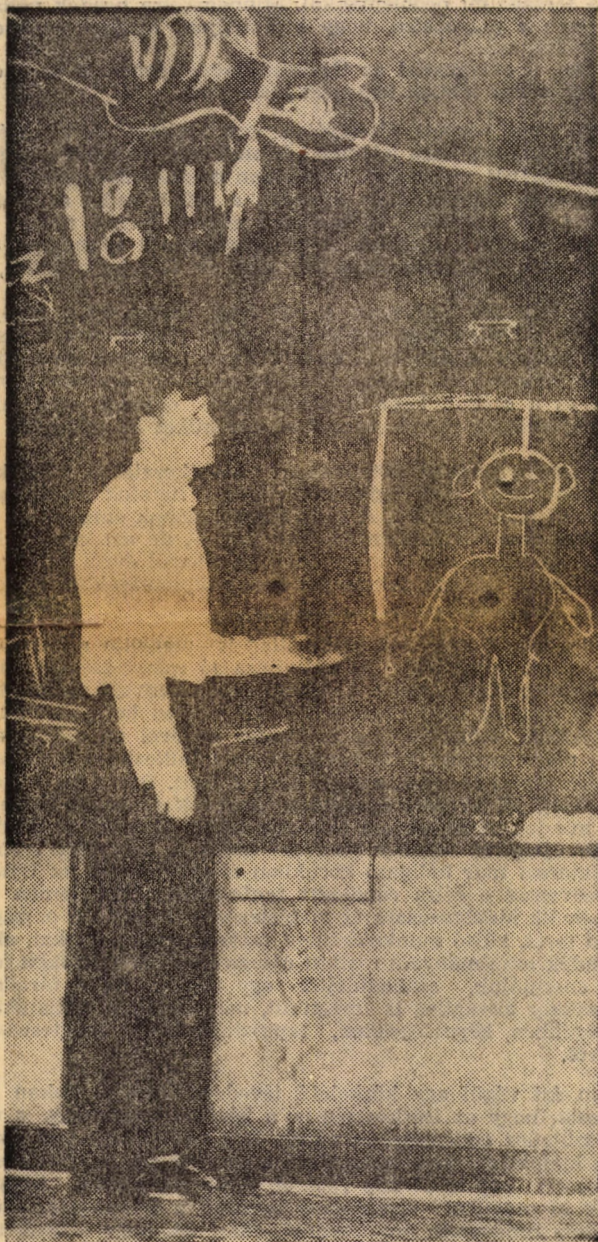
GÓLYABÁLI PILLANATOK

„Kettesben”

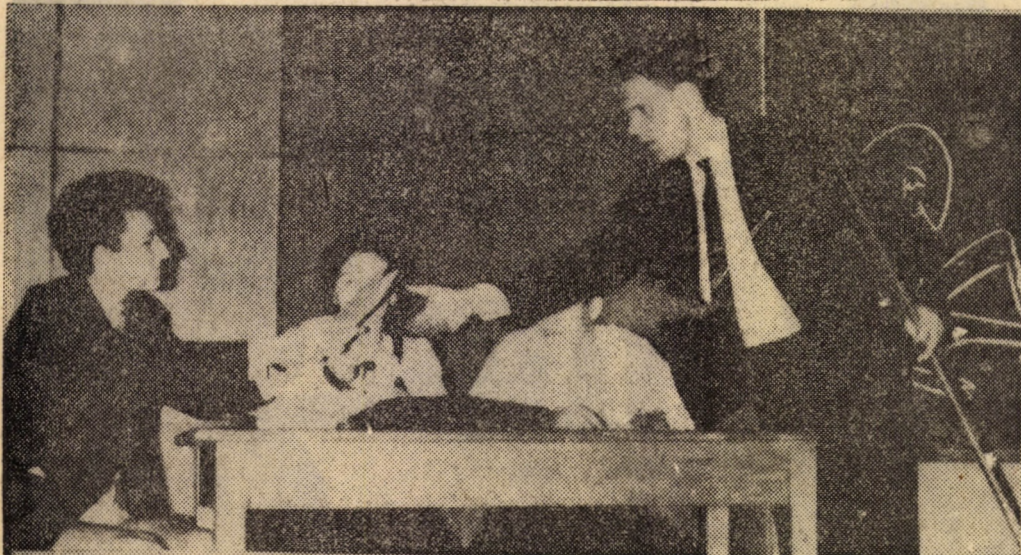

Az irigyelt mikrofon

Bubernyak: „Hát nem ezt gondolta a tanár úr?”

Az idei gólyabál jól sikerült. Nincs tehát alkalmunk (mint régen) hosszú cikkben elemezni a hibák okait. És ennek mindannyian örülhetünk. Szívesebben közlünk ilyen képeket, melyek felidéznek a bál baráti, kellemes hangulatát. Elismerés illeti mindazokat, akik hozzájárultak az est sikeréhez. A gólyavató éjjeli műsorban való lelkes közreműködéséért pedig, úgy érezzük, külön köszönet illeti volt hallgatónkat, Eless Bélát, hisz a siker nem kis részben az ő munkáját dicséri.

„Mutassa a füzetét!”

(Fotó: Száva)

A Filmkör programja

November 9-én, kedden este fél 7-kor:

NEGYVENEGYEDIK
(szovjet film).

November 16-án, kedden este fél 7-kor:

Antonioni: BARÁTNÓK
(olasz film).

Jegyek: az új szervezési fülkében válthatók, naponta a 10 órai nagyszünetben, illetve kedden fél hattól fél hétfőig.

Az előadások csak tagsági igazolvánnyal látogathatók.

KULTURÁLIS HÍR

Egyetemünk kulturális bizottsága Kállai Istvánt, a klub eddigi titkárát érdemeinek elismerése mellett, köszönettel eddigi munkájáért, saját kérésére felmentette tisztsége alól.

a KIU B műsora

November 8-án, hétfőn este fél 7-kor:

MY FAIR LADY.

Lemezest.

November 9-én, kedden délután 4 órakor:

AZ ANGOL NYELVI KÖR RENDEZVÉNYE.

November 10-én, szerdán este fél 7-kor:

LEMEZGYŰJTŐK KLUBJA.

(Új lemezjátszó berendezéssel).

November 13-án, szombaton este 8 órakor:

TÁNC ÉJFELIG!

Zene: Faluhelyi trió.

November 15-én, hétfőn este fél 7-kor:

JOBBÁGY KÁROLY KÖLTŐI ESTJE.

A verseket színjátszó csoportunk tagjai mutatják be. November 18-án, csütörtökön este fél 7-kor:

CSERNUS MARIANN ELŐADÓI ESTJE.

November 19-én, pénteken este 7-kor:

FÓRUM: „VILÁGNÉZET — POLITIKA — POLITIZÁLÁS”

November 20-án, szombaton este 8-kor:

TÁNC ÉJFELIG!

Zene: Faluhelyi trió.

Arkagyij Rajkin egyetemünkön

Újabb tekintélyes személyiséggel gyarapodott klubunk vendégeinek sora. Október 23-án, szombaton, egyetemünk orosz nyelvi körének meghívására Arkagyij Rajkin és egyik színésztársa (ő is a Leningrádi Miniatűr Színház művésze) látogatást tett a klubban.

A zsúfolt programtól fáradt művészek jóleső érzéssel nyugtázták a társulatuk iránt megnyilvánuló nagy érdeklődést. Rajkin röviden ismertette színházuk megalakulását, műsorpolitikájukat, problémáikat. Elmondta, hogy gyakran játszanak kultúrházakban, üzemi rendezvényeken a Szovjetunió minden részén. Sokat utaznak és szerepelnek külföldön is. Hozzánk például Bulgáriából érkeztek, azelőtt pedig Londonban voltak. Minden országba igyekeznek műsoruk egy részét az adott ország nyelven előadni. Ez igen komoly munkát jelent számukra, és lelkiismeretes felkészülést követel tőlük.

Elmondta, hogy művésztükkel azokat az emberi hibákat akarják kifigurázni, amelyek közösek, olyan hibákat feltárni, amelyek mindenhol megtalálhatók. Beszélt a művészeti ág nehézségeiről is. Megemlítette, hogy komoly feladatot ró rájuk az állandóan változó, önmagában is sokrétű közönséggel való kapcsolat megteremtése. Kiemelte, hogy magyarországi előadásukra különös gondot fordítottak.

„Ide figyeljenek emberek!”

Hétfőn, a már megszokott vendégfogadási időben Markos József, a népszerű Alfönzö látogatott el egyetemi klubunkba. Az érdeklődés nagy volt, s a művész közvetlensége, nyíltsága jó hatást gyakorolt a jelenlévőkre.

Miben mérhető le a klubest sikere? A megnyilvánult nagy figyelemben, részben az egyéniség személyes varázsában, de elsősorban az ifjúságot érintő számtalan kérdés boncolgatásában.

A termetre erős, jó megjelenésű művész élettörténetét, ifjúságát érintette először. Sofórként kezdte, később akrobata, majd táncos lett, s innen vezetett útja a színészi pálya felé, melynek töretlenségét a fasizmus idején, származása miatt, nem kis megpróbáltatások akadályozták. Bejárta a világot, rengeteg élettapasztalatot, megfigyelést gyűjtött; a jógával, a buddhizmussal való megismerkedése életében, kiegyensúlyozottságában ma is fontos szerepet játszik.

A szocialista realizmus adja a művész életének igazi célját, értelmét — vallja, s akik ezt nem találják meg a művészetben, az életnek csupán formai utánzóit.

Kitért a jelenlegi magyar színészgárda elemzésére, gyengeségeire, a tehetséges fiatalokra is. Hangsúlyozta, a fokozottabb felelősség és a

készültek, hisz a magyarokat mint a humor szakembereit tartják számon.

Rajkin kifejtette, hogy fontos szerepet játszik művésztükben, célkitűzéseikben az ifjúság, ezen belül különösen az egyetemi ifjúság. Tervei között szerepel egy kizárólag fiataloknak szóló előadásorozat, amelyet Pesten is be fognak mutatni.

Megtudtuk, hogy magyar tudásukat egy Ungváron élő magyar lánynak köszönhetik, aki segítette a művészeknek a helyes kiejtés elsajátításában. Valaki finom humorral megjegyezte, hogy londoni szereplésükhöz szükséges angol tudásukat bizonyára egy angol lánytól szerezték...

Az ismertetés után Rajkin válaszolt a hozzá intézett számos kérdésre. Megtudtuk, hogy darabjaik szerzői nem mind irodalmárok, hanem van közöttük mérnök, munkás is. Elmondta továbbá, hogy szá-

badidejében gyakran jár nézőként színházba, szívesen olvas. Végezetül kifejezte elégedettségét a látottakkal. Budapest szépségével, és örömmel mondta, milyen nagy szeretettel fogadták őt és egész társulatát.

— bis —

Találkozó nyugatnémet fiatalokkal

Október 25-én a klub újra baráti találkozó színhelyévé vált. A KISZ VB külügyi osztálya és a német nyelvi kör rendezésében 38 nyugatnémet diák tett látogatást egyetemünkön. Bár a találkozót nem előzte meg nagyszabású szervezés, az ér-

deklődés mégis jelentős volt. Egyetemünknek körülbelül 50 hallgatója jött el, hogy fejlessze német nyelvtudását és betekintést nyerjen a „gazdasági csoda” országának életébe.

Megtudtuk, hogy náluk is kevés helyen működik a miénkhez hasonló, jól felszerelt, otthonos klub. A hétfői találkozó folytatásaként csütörtökön újra vendégül láttuk nyugatnémet kollégáinkat. Ez alkalommal táncos összejövetelt szerveztünk, szintén a klubban. Vendégeink kitűnően érezték magukat.

Elmondhatjuk, hogy találkozásaink sikeresek voltak, és a szervezés folyamán előforduló kisebb hiányosságok tanulsággal szolgálnak számunkra további munkánk során. Különösen a nyugati országokból hozzánk érkező vendégekkel való viták, ideológiai-politikai kérdések megtárgyalásakor.

László Levente

Simó Agnes

SIKER I SIKER I SIKER I AMATŐR TÁNCZENEKAROK FIGYELEM!

Egyetemünk KISZ-bizottsága pályázatot hirdet: DECEMBER 4-ÉN megrendezzük a már működő és most alakuló kari és kollégiumi amatőr

közgazdász zenekarok nagy vetélkedőjét!

Pályázati feltételek:
a zenekarok résztvevőinek legalább kétharmada közgazdász hallgató legyen;
kétórás műsorral kell felkészülni.

Jelentkezési határidő:

1965. december 1. szerda

A verseny Téli-pótbál keretében kerül lebonyolításra. A legjobb együtteseket KOZONSZERSZÜRI választja ki. Az első helyezett értékes jutalomban részesül és a továbbiakban mint egyetemi zenekar a KISZ VB támogatását élvezi.

A képernyő előtt:

Oklevél a fiókban

Néhány hónappal ezelőtt a Népszabadság hasábjain egy nagyobb lélegzetű cikk elemzte a textiliparban végrehajtott statisztikai felmérés eredményét. Azt vizsgálták, hogy az iparágon belül a közgazdasági munkakörben foglalkoztatottak milyen iskolai végzettséggel rendelkeznek, illetve a közgazdasági végzettségű dolgozók milyen munkakörben dolgoznak. Ennek a felmérésnek a tanulságát választotta alap gondolatul a televízió múlt csütörtöki műsora.

Arcok jelentek meg a képernyőn, közgazdasági techni-

kumot és egyetemet végzetek arca, akik nem a végzettségüknek megfelelő munkakörben dolgoznak.

A riportert egyetlen fiatal embertől kérdezte csak meg, hogy miért lett közgazdász. A kérdésre adott válasz azonban nagyon is tipikus volt: „mérnök szerettem volna lenni, de félttem, hogy oda nem vesznek fel. A közgazdaságtant csak az egyetemen ismerem és szerettem meg.”

— „A vállalatnál nincs szükség jelenleg közgazdászra” — mondja a másik, s mindjárt le is vonja a következtetést: „a népgazdaságban sem kelle-

nek a közgazdászok”. Volt, aki keveselte a fizetést és inkább elment sofőrnek. Arcok, gondok, be nem vált tervek, csatlósok. Ugyanakkor a száraz tényesség: a textiliparban dolgozó közgazdászok ennyi és ennyi százaléka nem rendelkezik nyolc általánosnál magasabb iskolai végzettséggel. Ezek után a műsor készítői levonják a konzekvenciát: a közgazdászok képzését addig nem lehet tervszerűbbé tenni, amíg az egész népgazdaságban nem vezetnek a textiliparhoz hasonló felmérést.

Az elmondottakon és kimondottakon túl sugallt valamit ez a műsor, valamit, amit senki nem mondott ki. Azt, hogy mennyire becsülik meg a közgazdászokat és munkájukat az egyes vállalatok, intézetek, intézmények. Ebből a szempontból a televízióknak is jobban kellett volna ügyelni a riport-alanyok megválasztásánál.

Egy húszperces riportfilm nem lehetett hivatott megoldani a problémákat. Csak felvetheti azokat, s helyesen tette, hogy ezt a nagyon is fontos kérdést közelítette meg. Egyetértünk a következtetéssel: A népgazdasági szintű felmérésre nagy szükség van, hiszen a „közgazdálkodási” ma már kevés, ha a köz javára akarunk gazdálkodni.

(cs)

Nyelvi körök bírei

Október 25-én a francia nyelvi kör megtartotta első ideai ülését. A mintegy 20 főnyi hallgatóságnak Mátrai Tivadarné, a kör vezetője tartott előadást: „Párizs és a franciák” címmel, előre feltett kérdések alapján. Szó esett az érdekes beszélgetésen

a francia fiatalságról, az urbanizációs problémáiról, Párizs éjszakai életéről, a francia kultúrális élet eseményeiről.

A következő program: autóbusz kirándulás keretében meg fognak ismerkedni Eger nevezetességeivel francia nyelvű kalauzolás mellett.

Kötelező forma — tartalom nélkül

— Fél háromkor lesz a KISZ-taggyűlés. El ne felejtés!
— Tudom, csak... Kicsit késsem, de ott leszek.
— Feltétlenül gyere! Kötelező.

Tíz perc késéssel nyitok a terembe. Csend van. A hátsó sorokban horgolnak, előttem a holnap esti szemináriumra készülnek vagy kabátban várják, hogy indulhassanak. Itt-ott elvették egy-egy figyelő tekintet. Szirmai István beszédét ismerteti egyik kollegánk. Érdekel, megpróbálok követni halk szavait.

Vége a beszámolónak.
— Megköszönjük az értékes beszámolót, a továbbiakban pedig szóljatok hozzá elvtársak, tegyetek fel kérdéseket.

Nincs hozzászólás. Feszengenek, haza akarnak már menni. Pedig jó lenne vitatkozni. Megtudni a véleményüket a KISZ munkájáról, az új politikai irányelvekről, oktatási-nevelési kérdésekről. Róluk, róluuk van szó. Ezért hívtak, ezért jöttünk ide. Hívtak? Nem. Kötelező volt megjelenni.

Főlemelem a kezem. Lepiszszegnek.
— Ne hülyéskedj, így soha nem megyünk haza!
Felállok.

— Az előbb bejelentették, hogy a KISZ VB-nél úgy tervezik, hogy aki nem jár el az alapszervező gyűléseire, azt kizárják a szervezetről. Nekem még KISZ-könyvem sincs, engem hogy zárnának ki? Vállalatom három éve nem adja ki a KISZ-könyvet.

Bosszantó percek

Idő: Hétfő délután, fél ket-tő.

Színhely: Egyetemünk könyvtárának olvasóterme.

Hatán állunk sorban; szabad helyre várunk. Öt perc ácsorgás után eszembe jut, talán nincs is a polcon több példátár, és én hiába állok itt. Elindulok befelé. Az üvegfal mögött drámai hang szól utánam:

— Kérem, helyjegy nélkül nem lehet bemenni!
Néhányan felkapják a fejü-Gyorsan visszakozom.

— Kérem, én csak azt szeretném megnézni, hogy van-e a polcon példátár...

— Nincs. Egy van összesen.

— Én legalább hatot láttam tegnap. Tudniillik belker-natisztikát.

— Jó, akkor sem lehet csak úgy bemenni.

— De hát lehet, hogy teljesen fölöslegesen várok itt.

— Miért, nincs más tanulni-valója?

— ... Holnap dolgozatot írunk.

Többen már könyvkötől 90 fokra elfordulva várják a vita kimenetelét, amiről kétes fogalmak lehetnek, mivel az én válaszaimat aligha hallják.

— Menjén a pulthoz, a kartástonól kérdezze meg, van-e szabad példátár.

— Ot lépés a könyvtárhoz, teljesen hiábavalóan — gondolom. A könyvtárosnő éretlenül mered rám.

— Kérem, honnan tudjam én azt innen megmondani?

Nem tarthat normálisnak. Magyarázom, hogy nem mehetek be, mert nincs helyem. Pedig csak egy hiábavaló fél-órát akartam megspórolni magamnak.

— Én nem tehetek semmit... igaza van, de ha egyszer nálunk ez a szabály...

★

— Nincs egy szem példátár sem — mondja Zoli diadalmasan a folyosón — Fejedelmi nyugalommal beszéltem, nem szólt rám senki.

P. K.

A zenekar munkája és tervei

Egyetemünknek népi zenekara is van. Ezt sokan tudják — főleg azok, akik eljárnak a szokásos egyetemi ünnepekre. De azt, hogy az együttes tagjai mivel foglalkoznak, mik a céljaik, már kevesebben ismerik.

Aki egy kicsit is járatos a magyar zenében, tudja, hogy a népzene fogalmán belül milyen nagy eltérések vannak. Mindenki érzi a különbsé-

get a bartóki, kodályi népzene és a magyar nótá között, vagy a század elején még fellelhető parasztzenészek ünnepszámába menő muzsikálása és a kávéházi cigányzenekarok műsora között. Mi már a „népi zenekar” elnevezéssel is bizonyos elhatárolásra törekszünk, a tisztább, nemesebb népzene művelése zenekarunk célja.

Egyetemek közötti viszonylatban zenekarunk egyedülálló, és ma már bátran mondhatjuk, hogy az ország amatőr népi zenekaraival közül is kimagaslik.

Műsorunk a közelmúlt és napjaink magyar zeneszerzőinek folklor-gyűjtemények feldolgozó zenekari számaiból áll. Ezek között van a műfajban klasszikusnak számító Gulyás László Széki muzsikája, Lajtha László Soproni képek című kompozíciója. Játsszuk meg Grabócz Miklós, Vujicsics Tihamér, Maros Rudolf és mások műveit is. Legközelebbi terveink között szerepel Weiner Leó és Bartók Béla egy-egy művének feldolgozása. Még ebben a félévben foglalkozni kezdünk egy mi részünkre komponált művel is. (Az egyetem kulturális vezetőségének ezúton is köszönjük!)

Próbatermünkben azonban nemcsak népi zenét lehet hallani. Mindannyian nagyon szeretjük a komoly muzsikát, és gyakran jövünk össze kamarazenet játszani. Ezekből a kamaraművekből műsort is

összeállítottunk, december elején a klubban egy Vivaldi-est keretében mutatjuk be. Valószínűleg a magyarországi bemutatóinak számító Vivaldi Gitárversenyt is elő fogjuk adni.

Próbatermünk szeretőinél szépen és jól berendezni. Igéretet kaptunk, hogy ezt segíteni fogják. Úgy akarjuk felszerelni, hogy a próbán kívül is kényelmes, tanulásra és zenélésre alkalmas hely legyen. Így akár „Zenekedvelők

klubját” is nyithatnánk a helyiségben, ahol mindenki, akit a zene érdekel, szívesen látott vendég lenne. Addig is kérjük oktatóinkat és hallgatóinkat, hogy aki tud és — rendszeresen vagy csak alkalmaként — szeret muzsikálni, keressen fel bennünket a 115-ös teremben.

„A zene boldogító fénykőre az egész népe kell legyen” — mondja Kodály Zoltán. Mi azt szeretnénk, hogy a zene a mi egyetemünkön is mindenki legyen!

V. Gy.

Manchin Győző

„Mert mi vagyunk az elkényeztetettek?”

Nagy Erzsébet és Surányi Imre ez év május 29-én kötött házasságot.

A népi táncgyűttes által megrendezett pompás esküvőről lapunk képrportban számolt be. Most viszont szeretnénk szó szorinti azt visszaadni, ahogy Surányiné a közelmúltban egyik beszélgetés során elmondta nekünk helyzetüket. Úgy gondoljuk, nem egészen felesleges néha ilyen „periferikus” gondolatokkal is foglalkozni lapunk nyilvánossága előtt.

— Az esküvő után egy hétig a Rudas László utcai kollegiumban laktunk. Utána külön-külön, saját kollegiumunkban, majd az állami vizsga előtt 2 hétig ismét együtt voltunk. Majd nyaralni mentünk. Közben természetesen kerestünk lakást, albérletet — eredménytelenül.

— Visszatérünk, és elkezdünk dolgozni. Kollegiumban tovább nem laktunk. Nem találtunk helyet, ahol kettőnk befogadtak volna, de albérletet külön-külön sem sikerült szerezni. Kénytelenek voltunk ismerőseink segítségét igénybe venni. Így Imre egyik barátjánál, én pedig olyan helyen voltam, ahol az egyik családtag nyaralt, s ezalatt nekem szállást tudtak adni.

— Ez sem tartott sokáig. Imre barátja megnősült, nyaraló ismerősöm pedig hazajött. Ekkor egy tanárnőhöz kerültem három hétre, míg férje külföldön járt. Imrének ezalatt csak egy raktárhelyiség jutott, illegálisan, ahol felfűjt gumimatracon aludt.

— Ne hidd, hogy közben nem kerestünk megoldást. Ez a dosszié a tanuja. Levelek és válaszevelek, próbálkozásaink — eredmény nélkül. Nincs olyan fórum, mely foglalkozna velünk. A kerületi tanácsok lakóhelyileg nem illetékesek. A Fővárosi pedig a kerülethez utasít, de melyikhez menjünk? Seholy sem vagyunk bejelentve, csak az állandó lakásunkon, innen kétszáz kilométerre. A munkahelyi KISZ nem tud segíteni, az egyetemhez pedig már nem tartozunk. Rengeteg hirdettünk, és rengeteg hirdetésre válaszoltunk, de mindössze egy ajánlatot kaptunk Alsógödre. Végül aztán azok is meggondolták magukat.

— Néhány hete ott tartottunk, hogy feladjuk állásunkat, és visszaköltözzünk vidékre, szüleinkhez. Megkérdezhetnének miért maradtunk Pesten, vidéki létünkre? — Nekem felajánlottak egy albérletet, mint Népköztársasági

ösztöndíjasként, az MNB tanulmányi és elvi főosztályán, Imrét pedig két évre társadalmi ösztöndíj szerződés köti a Pénzügyminisztériumhoz.

— Az utolsó pillanatban a százhalmobattai hőerőmű egyik hajóján végül szállást kaptunk. Naponta fél hatkor kelünk, este kilenckor indulunk vissza. Egy utazás negyvenöt perc, de több időt vesz el, mert a busz nem igazodik a munkakezdezéshez. Reggelizni az egyetemre járunk és vacsorázni is. A rendszertelen életmód mellett szakmai előrehaladásunkra, továbbképzésünkre gondolni

sem tudunk. Munkahelyünkön sem vagyunk „egész emberrel”, hiszen lakásproblémánk lekötö gondolatainkat, időnk nagy részét elveszi. A mostani „dunai” szállást nem lehet megoldásnak nevezni, hiszen többek között nem is fűthető.

— Lakászerzési lehetőség csak évek múlva nyílik számunkra — ha egyáltalán tudunk majd élni a lehetőséggel. Egyelőre csak rövid távon gondolkodhatunk, és abban bízunk, hogy november végén sikerül szereznünk munkahelyünkhez közelebb egy albérletet.

V. Gy.

Manchin Győző

éjjel, amikor visszatértünk, már mindenki tudta, merre lehet sört és vodkát inni, táncolni, szórakozni.

Egy barátságos hangulatú, igazi egyetemi klubban ismerkedtünk a krakkói jogászhallgatókkal. Meghallgattunk egy előadást a jelenleg igen mozgalmas lengyel külpolitika céljairól, törekvéseiről.

★

Voltunk a várostól mintegy hatvan kilométerre levő Auschwitzi tábort, amelyet előtünk az éppen Lengyelországban tartózkodó olasz kormányküldöttség is megtekintett Saragat vezetésevel. Csupán a tábort múzeumát láttuk, a tábort „kórházát”, és egy kis krematóriumot, mégis megdöbbentő hatással volt ránk.

Másnap indultunk hazafelé. Mintegy két órai megszakítást jelentett, de felejtethetetlen élményt nyújtott a Wieliczki sóbánya megtekintése. Zakopánében mi kerestünk magunknak szállást, és egy minden kényelemmel ellátott turistaszállóból aludtunk. Az összkomfort kompenzálta azt a tényt, hogy negyvenégyes szobát kaptunk, ahol együtt volt a csoportot alkotó mindkét nem.

Egy napszemüveg kvartett

A jól sikerült kirándulás zárómérete: 1300 kilométer, néhány nap nem-alvás, de sok új barátság, élmény.

Balogh István

Diploma óh!

Államvizsgák után többek között engem is rázabadtítottak az Életre. Író nagy közgazdasági szemlélettel és gyakorlati tapasztalatlan-ságom idealizmusával csörtetem bele a sűrűjébe az Elektromos Kallantúgyár nagyreményű dolgozójaként.

Az első hónapban a gyárral ismerkedtem. Megismertem a vállalat profilját, de a bérlet-számolásban is felfedeztem néhány helyes profilú kislányt. Am múltak a hetek. A komolyabb munka hiányában egyre jobban unatkoztam, és egyre kényelmetlenebbül éreztem magamat. Az utóbbihoz hozzájárult az is, hogy az egéssznapos télen üldögélés karosszékiámat kissé megviselte. Végre megkaptam az első önálló munkát: adatnyilvántartáshoz szükséges előre nyomott kartonokat vágtam felébe, vonalmentén. Később főnököm már azt is megengedte, hogy a vágott kartonokat a jobb felső sarokban beszámozzam egytől százezrig, egy idősebb szaki felügyelete mellett, nehogy eltéveszsem. Ebben az időben kezdtem el öszülni.

Három hónap elteltével már komolyabb feladatokat is rám mertek bízni. Például a megrendelt termékből visszazigazolt tételeket ramosolhattam a megfelelő blankettára, és saját kulcsot kaptam a ruhaszekrényhez. Egy alkalommal még azt is megengedték, hogy tisztázzam: a gyárunk volt-e a hibás abban, hogy a Telemetrikus Dugaszgyárnak tíz garnitúra galvanizált elektronikus bigyburesz helyett ugyanennyi jódozott kallantúgy bugybireszt szállított le, vagy a megrendelést adták le rosszul? Ez végre nekem való munka volt. Mivel a két termék rajz-száma között csak egy betű eltérés van, ezért rögtön az után kezdtem nyomozni, melyik osztályon írták el azt.

Eközben végigkísértem a vállalási lap útját egészen a Galván- és Jódüzemig. A kérdést elméletileg másfél óra alatt tisztázni lehetett volna.

Az elmélet — mint annyiszor — ezúttal is eltért a gyakorlattól. A kollégák nem nagyon szeretik, ha lottozás, olvasás s főképpen étkezés közben zavarják őket. Ilyenkor mindig elküldik az embert valahová. (Mégpedig elég messzire, rossz közlekedési viszonyok mellett.) Mert, ugye, van a reggeli, ami el-tart tíz órát. Akkor jön a tíz-órai, ezt követi a tizenegy órai, majd az ebéd, az egy órai stb... Rendkívül jóláplált gyár a miénk. Aztán vannak szakik, akiket csak hihe-tetlen fortéllyal és éberséggel lehet elkapni, mert vagy há-zon, vagy hazán, esetleg ép-pen magukon kívül vannak.

Rövid egy hónap elteltével mégis tisztázni tudtam, hogy a Programiroda volt a hibás a rajzszám elírásában. Ez idő alatt tovább öszültem ugyan, de abbahagytam a ma-gamban való beszélgetést, s a fejem sem rángatózott már annyira. Valami azonban még-is hiányzott. Amikor az állam-vizsgák után fél évvel értesít-tettek az egyetemről, hogy a diplomák kiállításának admi-nisztratív része végre elinté-ződött, s végre bemehetek ér-te, akkor rájöttem, hogy mi hiányzott: a közgazdasági munka! Csak ne emlegettek volna azt a diplomát... Most megint rángatózik a fejem, s minden két percben felröhögök, tehát körülbelül min-den századik karton felülbé-lyegzése után. Jelenleg ugyan-is ezt a munkát végzem.

Ma értesítettek a Személyzetiről, hogy népgazdasági érdekből egy nagyon fontos állami intézményünkhöz helyeznek át Lipótmezőre, ahol az utóbbi időben egész-ségtelenül felszaporodott a fiatal diplomások létszáma, míg más vállalatoknál hiány van belőlük. Rám vár az a feladat, hogy az intézmény helyes munkaerőgazdálkodá-sát kidolgozzam. Boldog va-gyok. En már megtaláltam helyemet az Életben.

Balogh Gyula

GÓLYAAVATÁS

— Ahogy a karikatúrista látja

ŐSZI SZERELEM

Vita (monológ)

Ez így nem mehet tovább! Már több nap eltelt anélkül, hogy vitatkoztam volna. Üres és tartalmatlan így az élet.

Lássuk csak, mihez lehetne hozzászólni? A Metró, az Aluljáró most nem divatos, és különben is épül. A hulligánizmusban lenne fantázia, de mi van akkor, ha a srácok megharagszanak rám? A gazdasági mechanizmus nem nekem való, hiszen közgazdász leszek. Világos, hogy a műszaki tudományok területén kell tevékenykednem. Nézzük az irodalmi lapokat, (itt folyik manapság a legmagasabb szintű műszaki-technikai tájékoztatás).

Szalagház! Jól hangzik. Szinte látom a házat, amint sok apró, tarka szalagocská-ból áll és ezek kedvesen lobognak az őszi, tavaszi szélben. „Rugalmas felfüggesztés” — bizonyára gumín lóg le az egész, valamilyen nagy rüdről. Negyven emelet — ilyet láttam már Sarolta néni sidneyi képeslapján. Ez-zel elsajátítottam a technika-t.

Most pedig kialakítom eredeti koncepciómat! Mi lenne, ha a lakások nagy, négyzet alapú gúlában lennének és az egész egy modern vonalú kacsalábban állna? Persze az üveghegyen túl. A falak előregyártott mézeskalács és cukorele-mekből készülnének. (Igy az élelmiszeripart is bevonhat-nánk a Nagy Munkába.)

A nyersanyag felszabadítá-na néhány tizezer tonna cementet, vasat, üveget, vagyis a lakások szinte sem-mibe sem kerülnének. A ház egyik oldalán rézterdő, a más-ik oldalán ezüstterdő, alatta gyémántterdő, felette vaser-dő lenne. Távolabb kék tó, tiszta tó, melyből az élet vize árad.

Az erdők melleleg megold-anák a népgazdaság valuta-és nyersanyag gondjait. Min-den lakásban lenne egy ter-ülj-terülj asztalkám és egy vasorrú bába, aki a nevelés gondjait levinné a család vál-laliról.

Az É. M. csak a kacsalábat készítené el, a többit társa-dalmi munkában a jelentke-zők. Minden lakó egy kis gúlát készítené, és aki előbb elkészíti, az kap lakást. Egy-szerű munka ez, mindenki-nek van tapasztalata már gyermekkorából is.

Nagyjából így képzelem el, bár néhány részletkérdés még megoldásra vár, ezt az épí-téstartás hierarchiájára bízom. Majd ők megoldják a kacsaláb forgásának irányát (ez politikailag is fontos), stb. Még nem tudom, hogy a Pen Club-ra vagy az Eb-tenyészők Egyletére bízom-e az egészet.

Itt jegyzem meg, hogy há-lára (szobor, emlékmű, stb) nem tartok igényt. Lakás jö-het!

Sajnos, kevés az időm. Ma még hozzá kell szólnom a népszaporulat kérdéséhez a Balaton sorsa című vitá-hoz és ahhoz, hogy miért nincs überspicc. Csak tud-nám, mikor fogok tanulni? L. M.

KÉZILABDA

Egyetemünk kézilabdacsapata folytatta sikeres szereplését.

Közgazdasági Egyetem—Egyetértés 18:18 (9:8)

A bajnokságra törő Egyetértés ellen az alábbi összeállításban lépett pályára csapatunk: Szolnoki, Horváth P., Szilvási, Lukácsi, Mészáros, Révbíró, Varga.

Csere: Nagy, Vörös, Papp.

A bajnokaspiráns csapatunk lelkes játéka meglepte. Már az 5. percben 4:2-es vezetésre tettünk szert. Az első félidő változatos szép játékot hozott, amelyet csak néhány szabálytalanság tarkított. Ebben a játékban részben folyamatos és veszélyes támadás eredményeként 9:8-as „Közgazd.” vezetéshez jutottunk.

A harmadik félidő elején csapatunk élményszámba menő gólokkal növelte előnyét, s ez a szépszámú közönség tetszését is megnyerte.

Különösen Szilvási és Mészáros volt elemében. A nagyobb technikai tudást az Egyetértés később kemény játékkal próbálta kiegyenlíteni, amelyhez hozzájárult még a gyengén működő játékevezető is, akit a közönség sportszerűtlen megjegyzései és fenyegetései erősen zavar-

tak. Példa erre, hogy a második félidőben 17:16-os Köz-gáz vezetése mellett az Egyetértés javára ítélt gólt a játékeve-zető, amikor a labda a kapufá-ról pattant vissza a mezőny-be.

A látottak alapján csapa-tunk közelebb állt a győzelemhez. A csapat minden tag-ja dicséretet érdemel.

Góldobók: Mészáros (5), Szilvási (5), Horváth (5), Lu-kácsi (1), Varga (2).

Közgazd. Egyetem—TÜKER 16:12 (8:5)

A hétközi mérkőzésre Szil-vási, Mészáros és Kovács nélkül állt ki a csapatunk a következő összeállításban:

Szolnoki, Horváth, Papp, Lukácsi, Vörös, Révbíró, Nagy Gy.

Csere: Balogh Levenda.

Gyér érdeklődés mellett kezdődött a mérkőzés. Elein-te akadozott csapatunk játé-ka, a szünet után azonban jav-ult. A csapat a lelkesen vé-dekező TÜKER ellen nehezen érte el góljait, amely főleg az egyéniességek játék követke-zménye. A győzelem megérdemelt.

Góldobók: Horváth (9), Le-veda (3), Lukácsi (2), Papp, Révbíró (1).

Jók: Horváth, Vörös, Szolnoki Győző

ASZTALITENISZ

Félidőhöz érkezett az asz-talitenisz bajnokság II. fordulója a Budapest II. osztály-ban. Egyetemünk csapata az élcsoportban helyezkedik el.

Miután tavaly kiestünk az I. osztályból, új, ütőképesebb csapat kialakítását tűztük ma-gunk elé. Az első mérkőzések ekkor a csapatkeresés jegyében folytak le, váltakozó si-kerrel. Utána a csapat soro-zatosan aratta győzelmeit.

Szeptemberben olyan kulcs-embereket kellett pótolni, mint Pesthy, Szamosváry, Czagány, ráadásul szakosztá-lyunk megfelelő játékerőt képviselő tagokkal nem bő-vült. Ez azért is sajnálatos, mivel a jövő tanévtől kezdve nem számíthatunk két eljäté-kosunkra, Koszonitsra és Szanderre.

A jelenlegi csapatról el-mondható, hogy játékosaink közel egyenlő játékerőt képviselnek.

Orvendetes jelenség Szan-der állandó kitűnő és végre nagyon eredményes játéka, és a tavaly második csapatban szereplő Klekner.

Az őszi fordulóban jól meg-álta a helyét a csapat, mind-össze egy mérkőzést veszített. Igaz, ebben közrejátszott az is, hogy az aulában kiállítás volt, s emiatt nem tudtak ed-zeni, s mérkőzéseiket idegen-ben játszották. Hogy ez mi-lyen hátrány, az a legutóbbi

mérkőzésen is megmutatko-zott, amikor hallgatónk lel-kes buzdítása nagymérték-ben hozzájárult a nehéz győ-zelem megszerzéséhez. Re-méljük, hogy a következő mérkőzéseken, az aulában, ismét igazi „hazai pályán” játszhatunk majd.

Gözy Gábor

EREDMÉNYEK

Közgazd. Egyetem—Fások SC 12:8

Győzött: Koszonits (4), Szan-der (3), Klekner (2), Vértés (1) és a Vértés—Szander páros.

Közgazd. Egy.—Egyesült Gyógyszergyár 18:0

Győzött: Koszonits, Szander, Vértés, Klekner (4—4, Koszo-nits—Klekner és a Vértés—Szander páros).

EKISZ SC—Közgazd. Tud. Egy. 12:6

Győzött: Szander (2), Koszo-nits, Vértés, Klekner, vala-mint a Koszonits—Klekner páros.

Közgazd. Egy.—Kispesti HSC 11:7

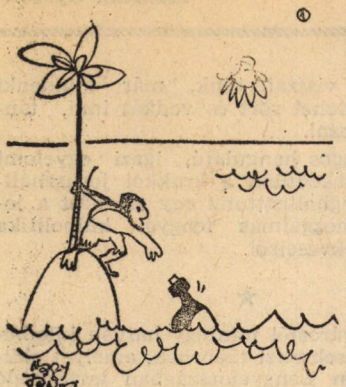
Győzött: Szander (4), Koszonits (3), Klekner (2), Vértés (1), valamint a Koszonits—Klekner páros.

HAJRÁ, KÖZGÁZI!

(Foto: Száva)

Meglepetés

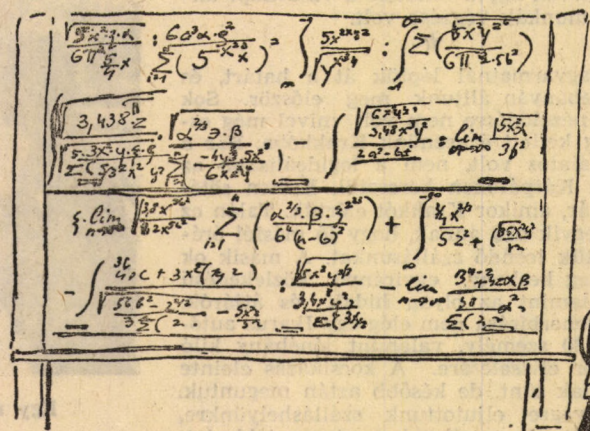

Morgó Márton

—Miért e zord arc, Márton?
— Mert a piszkos plexiüveg [mögött]
Nem látom, hogy mit veszek [meg]
A menza à la carte-on.

A professzor

A felírt egyszerű összefüggésekből azonnal láthatják, hogy...

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként
Felelős szerkesztő:
FAKLEN PÁL
Szerkesztőség
Bp. IX., Dimitrov tér 8.
III. emelet 331.
Telefon: 136—850/133 mellék.
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat.
Készít a Szikra Lapnyomdában